

Svar på kritik

Offentligt svarbrev fra rådet

12. september 2017

Kære Jes Arbov

Hermed svar på din fremsendte og offentliggjorte skrivelse *Sagens struktur* af 27.7.2017 med kommentarer til vores notat *Rådets beslutning om at føre ophavsretssag* af 7.7.2017.

Med venlig hilsen

Rådet, Martinus Institut

---oo0oo---

Indledning

Din skrivelse udtrykker sig indledningsvist anerkendende og kalder vores notat "et af de absolut vigtigste dokumenter, som er offentliggjort fra officiel side, siden Martinus forlod det fysiske plan", men din positive tilgang drukner hurtigt i en række nedgørende udtalelser og forsøg på at betvivle rådets kompetencer og motiver.

Du beskylder os mere eller mindre direkte for at forfalske Martinus' værk, for at manipulere, bruge en usand argumentationsform, agere uansvarligt og egennyttigt, samt for at vi mangler evne eller vilje til at arbejde i overensstemmelse med Martinus' analyser og ønsker.

Vi undrer os over, at du vælger at fremføre så alvorlige beskyldninger offentligt. Og vi undrer os særligt over din kritik af vores genudgivelsespraksis, herunder retskrivningsmoderniseringen, da du selv engang var en engageret og flittig medarbejder netop ifm. denne. Hvis du efter dit ophør som frivillig på MI alligevel har fået betænkeligheder mht. MIs praksis, har det da ikke afskåret dig fra at drøfte dine synspunkter med de involverede medarbejdere? Endelig undrer vi os over din motivation for at bruge så meget energi og spalteplads på offentligt at bestride, at vi udfører vores arbejde, som vi skal, frem for på at gavne Sagen med noget mere konstruktivt.

Almindeligvis besvarer vi ikke offentlig kritik, men da din skrivelse bæres af forkerte oplysninger, der kan sætte interesserede i tvivl om rådets integritet og Sagens ansvarlige håndtering, har vi denne gang valgt at skrive et offentligt svarbrev.

1. Selvstændige beslutninger og fejl er uundgåelige i rådets arbejde

Du skriver, at der i rådets arbejde *ikke under nogen omstændigheder er "plads" til "selvstændige beslutninger" eller "fejltagelser"* (s.5). Og fortsætter: *For alt, hvad de har at gøre, er at gå frem efter analyserne.* (s.6) – altså, hvis blot rådet erkender, at analyserne er Sagens rettesnor, så giver resten sig selv. Men her overser du de vanskelige afvejninger og dilemmaer, der nødvendigvis også lander på rådets bord, samt at en velvillighed til at følge analyserne ikke er det samme som en ufejlbarlig evne hertil. Dette kommer du dog (lidt paradoksalt ift. dit første udsagn) efterfølgende også selv frem til: *Det tager tid at lære at anvende analyserne korrekt i alle situationer. Selv det mest samvittighedsfulde og omhyggelige jordmenneske kan begå fejl* (s.9).

Martinus formulerede desuden (som du ligeledes bemærker) ikke færdige love for rådet og viste dermed tillid til, at rådet kan træffe gode selvstændige beslutninger: *lige så snart vi har sådan nogle love og sådan noget – så er vi ude i en sekt* (bestyrelsesmøde 21.5.1974).

Martinus ønskede få, overordnede retningslinjer for rådets og MIs arbejde, strukturen skulle ikke gå i detaljer men være *enkel og ligetil* (bestyrelsesmøde 20.9.1977). Herudover skulle rådsmedlemmerne *arbejde efter analyserne efter bedste metode de kan* (bestyrelsesmøde 25.9.1974). Det er rigtigt, som du bemærker, at Sagen er bygget på analyserne, *som dikterer* (bestyrelsesmøde 25.9.1974), men Martinus understregede samtidig handlefriheden, fx: *Hvis [strukturen] laves som love, kan [den] ikke laves uden at være en slags diktatur. [...] Jeg ønsker ikke at diktere.* (bestyrelsesmøde 21.5.1974)

Denne frihed fra færdige love og regler gav Martinus rådet vel vidende, at dette også langt ud i fremtiden ville bestå af ufuldkomne mennesker, som i sagens natur begår fejl. Martinus har utallige gange beskrevet, at forståelsen af, hvordan man skal handle i overensstemmelse med analyserne *i enhver situation*, er en udfordring, der overstiger ethvert ufuldkomment menneskes evner!

1.1 Martinus' analyser vejleder ikke detaljeret i alle forhold

Du mener alligevel, at *hvis rådet efter bedste evne havde analyseret situationen* [vedr. retssagen] *og truffet sine beslutninger ud fra de kosmiske analyser, [ville det] have været en let sag at vise, hvorledes de pågældende beslutninger er truffet i overensstemmelse med analyserne.* (s.10)

Du får det næsten til at lyde banalt, men som omhyggeligt påvist i notatet, du kommenterer, giver analyserne *ikke* konkret vejledning i, hvornår det er kærligt hhv. ukærligt at ty til retsforfølgelse – lige så lidt som de giver *direkte* vejledning i samtlige andre af livets praktiske forhold. Her må trækkes på den personlige moral og skelneevne.

2. Ingen dokumentation for "forfalskningspåstanden"

Du mener: *at rådet end ikke lever op til sit primære ansvarsområde, som er at sikre, at Martinus' samlede værker udgives på en måde, der er i ubestridelig overensstemmelse med Martinus' bestemmelser og intentioner* (s.19) og videre, at: *den enkle løsning er naturligvis at udgive de uændrede værker. Det er en absolut fredelig løsning, og det er – når det kommer til stykket – også den eneste realistiske løsning. For det er den eneste løsning, der sikrer, at Martinus' bestemmelser for sit værk bliver respekteret.* (s.23).

Der er flere problematiske påstande i disse udtalelser. Selvom det måske lyder enkelt, er udgivelse i betryggende form i praksis en mangefacetteret opgave, som vi i det følgende vil se nærmere på.

2.1 Ubestridelighedspåstanden

Du skriver, at MI skal udgive Martinus' værk på en måde, der ikke kan bestrides at være i overensstemmelse med Martinus' bestemmelser og intentioner. Vi mener bestemt at leve op til Martinus' ønsker på dette område, men hvis man vil, kan alt jo bestrides. Martinus oplevede selv, at kritikere, der troede at vide bedre end ham, "bestred" både den åndsvidenskabelige og skriftlige kvalitet af hans værk (fx ved at finde mindre skønhedsfejl), og Martinus var klar over, at samme type kritik ville ramme rådet og MI efter hans tid. Martinus gjorde det derfor klart, at rådet ikke skal lade sig diktere af udefrakommende krav og kritik. Men vi er naturligvis altid åbne for konstruktive og velmenende forslag og spørgsmål.

Martinus' udtalelser på møderne var ikke altid entydige eller endelige, og i flere sammenhænge udtalte han sig forskelligt om et emne. Det er derfor ikke altid helt enkelt at finde frem til, hvad Martinus måtte ønske i en konkret sag, som derfor kan kræve stor indlevelse, vurdering og fortolkning. Det er i øvrigt heller ikke rådets opgave at arbejde på en måde, der ikke af kritikere kan bestrides at være i overensstemmelse med Martinus' bestemmelser – men derimod samvittighedsfuldt at arbejde os frem til den beslutning, vi både på kort og lang sigt finder bedst i overensstemmelse med Martinus' ønsker.

Man kan måske her spørge, hvad der motiverer denne tendens til at søge at betvivle rådets moral, kvalifikationer og forståelse – det er i hvert fald ikke en tendens, Martinus tilskynder til!

2.2 Forfalskningspåstanden

Du skriver, at MIs genudgivelser ikke er i overensstemmelse med Martinus' ønsker, fordi de ikke er "originale" eller "autoriserede", jf. din artikel *Udgiver Martinus Institut Det Tredie Testamente i en autoriseret udgave?*, hvor du sidestiller MIs retskrivningsopdatering med modernisering af danske forfattere som fx Søren Kierkegaard, H.C. Andersen og Karen Blixen og i denne forbindelse henviser til debatten om informationstab.

Nu moderniseres Martinus' værker imidlertid ikke på samme måde som disse forfattere, der "oversættes til nudansk" (indholdet gengives bearbejdet i moderne sprogform) med et muligt *indholdsmæssigt* informationstab til følge (fx kan "raffinementer" gå tabt). Martinus' værker er derimod udelukkende "ortografisk moderniseret" (gengivelse af originalen ord for ord med moderne retskrivning, primært aa > å samt navneord med små bogstaver). Her er informationstabet begrænset til originalens stavemåder, ikke indholdet.

Allerede i vores svar på din mail af 14.12.2016 bad vi om eksempler fra værket, *hvor du mener, at den retskrivningsmæssige opdatering har medført indholdstab* ["forfalskningspåstanden"] *eller på anden vis er til gene for den almindelige læser*, men vi har intet modtaget (hverken fra dig eller øvrige kritikere).

Forfalskningspåstanden i sin fulde formulering blev første gang fremført offentligt under ophavsretsagens indledende processer i 2013. Se evt. rådets notat *Ophavsretssagen – en uddybende kommentar* stk. 2.2. Selvom de pågældende bag påstanden har brugt den for at retfærdiggøre deres ulovlige kopiering, salg og web-publicering af Martinus' værker, har de aldrig underbygget den med valide eksempler (hverken i MIs eller byrettens optik). Men hvis et indholdstab rent faktisk har fundet sted, burde det så ikke være let at dokumentere?

Kritikernes respons har i stedet været, at det er MIs ansvar at dokumentere, at der ikke forekommer indholdstab, selvom det i almindelighed er den, der fremsætter en påstand, der må dokumentere den. Men ikke engang under retssagen blev der altså fremlagt valid dokumentation, og byretten afviste da også påstanden i sin dom: *Retten finder efter bevisførelsen endvidere ikke grundlag for at antage, at Martinus Institut har forvaltet sin opgave i forhold til udgivelse af værket på vilkårlig vis, herunder henset til karakteren af de foretagne rettelser, der i øvrigt dokumenteres.* (deldom 1, s.35, afs. 6)

MI har grundigt argumenteret for, at der ikke er indholdstab i de retskrivningsopdaterede udgaver, bl.a. i vores notat *Om ophavsretssagen – Uddybende kommentar fra rådet*. Denne påstår du i *overvældende*

grad er fejlbehæftet, og [at den] er af den grund omhyggeligt tilbagevist (s.19). Og det er ganske rigtigt, at der var en enkelt mindre fejl i en fodnote (vedr. hvilke oplysninger rådet havde i 2005 om en cd med kopi af originalmanuskriptet, der uretmæssigt blev ført væk fra MI af en af de sagsøgte), hvilket vi korrigerede, straks vi blev opmærksom på det. Det har bare intet med sagens kerne at gøre. I jeres øvrige "tilbagevisning af fejl" ser vi kun påstande og subjektive fortolkninger.

2.3 Martinus ønskede, at hans værk skulle retskrivningsopdateres

Du søger at tegne et billede af, at MIs udgivelsespraksis (retskrivningsopdatering) ikke er i overensstemmelse med Martinus' ønsker. Et misvisende billede, der helt konkret kan afvises.

Sidst i 1980'erne begyndte MI at indscanne de danske bøger for at genudgive dem. For at finde ud af hvordan teksten skulle håndteres, blev de personer, der havde haft nærkontakt med Martinus, og som vidste noget om udgivelsesarbejdet, konsulteret: korrekturlæsere, andre medarbejdere og rådsmedlemmerne, som Martinus selv havde udpeget. For alle adspurgte var to ting fælles:

- 1) Martinus skelnede mellem form og indhold og var pragmatisk indstillet, netop når det kom til "formen" i bred forstand inkl. bøgernes "udstyr" (layout osv.). Men der måtte naturligvis ikke røres ved indholdet.
- 2) *Livets Bog* og andre bøger skulle efterhånden udgives med ny retskrivning, hvilket flere forhold bekræfter:
 - Martinus havde selv vist vejen for retskrivningsopdateringen af værket med udgivelsen af førsteudgaven af *Bisættelse* i 1951 (oprindeligt bragt med gammel retskrivning som artikelserie i Kosmos 1934-35).
 - I andenudgaven af *Bisættelse* fra 1978 indgår opdatering af forældede ordformer fx *mineralier*, *absolute*, *faciter*, *infection* (se evt. det originale rettelsesblad underskrevet af Martinus).
 - Symbolbøgerne blev – med førsteudgaverne af *Det Evige Verdensbillede* bind 1-3 i 1963-68 – sat med ny retskrivning.
 - I *Det Evige Verdensbillede* bind 2 (1964) samt i *Menneskehedens skæbne* (småbog nr. 1, 1962) citerer Martinus de centrale 12 punkter fra *Livets Bog* bind 1, stk. 117, omsat til ny retskrivning.

Som eksempel på Martinus' holdning til retskrivningen oplyste tidligere medarbejder på MI, Erik Weihrauch, 22.3.2017 følgende til rådet om stavemåden i titlen "Det Tredje Testamente":

Det var mig, der kom med bemærkningen om, at et nutidigt "j" med underlængde ville stikke ud af linjen som eneste bogstav. Martinus og Ib tog dette argument til sig, og sådan blev det. For Martinus var dette ganske underordnet – det kunne være det ene eller det andet. Hans bevidsthed var trods alt på et højere og væsentligere plan.

Ved genudgivelsen af *Livets Bog* på offentligt forlag i 1981-85 (Borgen) rakte økonomien ikke til retskrivningsmodernisering, så man fortsatte traditionen med fotografisk genoptryk.

2.4 Form, indhold og betryggende udgivelse

Alene udsagnet i formålsparagraffen, *at værket skal publiceres i betryggende form*, viser, at værket kan publiceres i flere former (ellers skulle der vel stå: *i uændret form*). Når dette sammenholdes med de oprindelige kommentarer til MIs love fra 1982: *udgivelse af værkerne [...] skal ske i betryggende form, ved at der ikke foretages ændringer i indholdet*, må vi forstå, at der kan være tale om forskellige former – alle dog med det tilfælles, at de *bevarer indholdet uændret*. Martinus' værk bekræfter forskellen

på begreberne form og indhold, fx i artiklen *Fortolkning af Livets Bog: Fortalen* (Artikelsamling 1, stk. 7.18), hvor han påpeger det åndelige indhold som uafhængigt af stil- og formdetaljer, herunder *små tekniske fejl og grammatiske ufuldkommenheder e.l.*

MI anerkender, at retskrivningsopdatering evt. kan have konsekvenser for oplevelsen af værket's "poetiske udtryk". Det skyldes dog som nævnt ikke objektive indholdsændringer, men snarere subjektive præferencer (forkærlighed for gammel ortografi, generel modvilje mod fornyelse, ærefrygt overfor førsteudgaven mv.). Da Martinus' analyser imidlertid er beregnet for åndsforskning, ikke stilsforskning, har vi derfor prioriteret læsevenlighed og elektronisk søgbarhed højere for at imødekomme fundatsens krav om *tilgængeliggørelse*. Ellers kunne det jo siges, at vi ikke fuldt ud overholdt dette krav og i øvrigt, at vores udgivelse ikke var betryggende ud fra hensyn om læsbarhed.

MI er i øvrigt heller ikke forpligtet til at efterkomme et lokalt behov blandt interesserede for særlige udgaver af værket. Bemærk fx hvad Bertil Ekstrøm på Martinus' vegne skrev til en interesseret, der uden tilladelse (men uden tvivl i bedste hensigt) havde kopieret og distribueret nogle af Martinus' symboler: *Vi ved meget godt, at der er mange der længes efter de store udgaver af symbolerne, men så længe Instituttet ikke har mulighed for at efterkomme dette ønskes opfyldelse, så er det også indlysende, at forsynet har en mening med det, og derfor får de forskellige venner af sagen bruge de små udgaver vi indtil videre har. Det er at finde sig i Guds mening i den sag. (Brev signeret af Martinus 18.10.1979)*

Selvom vi således ikke er forpligtet til at udgive førsteudgaven eller andre særudgaver af værket, har MI faktisk hele tiden stillet sig åbne for muligheden, hvilket også er sagt offentligt adskillige gange siden 2007. Men MI har kun modtaget meget få henvendelser herom, mens der har været stor interesse for at købe de seneste udgaver af værket. Derfor har vi vurderet, at det tjener Sagen bedst udelukkende at publicere de nye udgaver, der efterspørges, og ikke bruge unødige ressourcer på at genoptrykke en særudgave, der på forhånd vides ikke at ville sælge særlig godt. (Og salget af piratkopierne kan som andetsteds bemærket ikke være udtryk for en reel efterspørgsel efter historiske udgaver, da disse kopier er solgt meget billigt og under falsk reklame som den eneste "ægte vare".)

2.5 Man kan ikke konkludere ud fra Martinus' udsagn, at "intet må ændres"

Kritikere har henvist til visse af Martinus' mundtlige udtalelser, som de mener taler for, at *absolut intet må ændres* i de publicerede udgaver af Martinus' værk, herunder at de ikke må retskrivningsopdateres. Der er tale om udsagn som: *der må ikke rettes et komma* samt udtalelser på de såkaldte "torsdagsmøder" (interne møder på MI), fx torsdagsmødet 30.3.1978:

Martinus understregede igen meget kraftigt, at der intet måtte rettes i skrifterne. "Om noget er skrevet "primitivt", så skal det blive stående "primitivt". – "Folk må gerne se, at jeg ikke er særlig belæst." "Stavefejl må gerne – efter samråd – rettes."
Martinus slog fast igen, at han ikke ønskede nogen ændringer i hans skrevne form. Det skrevne kan miste en del derved.

Sådanne udsagn kan MI ikke isoleret og ukritisk anvende i sin genudgivelsespolitik i dag, de er fremsat i en samtidig kontekst, og hvis de læses som "intet må ændres" ift. de trykte førsteudgaver, er de i modstrid med andre udsagn, fx bestyrelsesbeslutningen: *Originalmanuskripterne er de autentiske tekster. Eventuelle fejl i bøgerne i forhold til disse originaler må rettes.* (bestyrelsesmøde 30.3.1976)

MI må inddrage samtlige Martinus' udtalelser om behandling af teksten, og MI må først og fremmest følge de retningslinjer, Martinus selv har overleveret i skriftlig form (foruden båndoptagne udtalelser fra bestyrelsesmøder 1974-81). At udforme disse endelige retningslinjer inkl. vilkår for overdragelsen af det samlede værk var en lang proces, der bl.a. resulterede i Martinus' gavebrev og 1982-lovene. MIs udgivelsespolitik baseres således primært på: gavebrevet, MIs fundats (inkl. *Love 1982*) samt de protokollerede bestyrelsesbeslutninger og herefter på de båndoptagne udtalelser på bestyrelsesmøder og kun sekundært på referater fra andre møder mv.

Særligt gavebrevet definerer behandlingen af Martinus' værk, idet dette dokument var et meget klart sidste officielt dokument fra Martinus' hånd vedr. overdragelsen af forfatterskabet til MI. Gavebrevet henviser til ophavsretsloven, der siger, at værket ikke må ændres på en måde, der er krænkende for ophavsmandens litterære eller kunstneriske anseelse eller egenart, og at der må foretages ændringer, der er "sædvanlige" eller "åbenbart forudsatte".

Gavebrevet siger med andre ord noget om, hvad Martinus mente med "udgivelse i betryggende form" (MIs formålparagraf), nemlig at udgivelserne skulle respektere de personlige forfatterrettigheder, jf. ophavsretslovens §§ 3 & 56. Som nævnt er MIs nuværende udgivelsespraksis blevet prøvet ved byretten netop mht. disse rettigheder, og byretten fandt dem respekteret (også iht. kravene i fundatsen, se ovenfor). MIs nuværende udgivelsespraksis med retskrivningsopdatering og dokumenterede rettelser, herunder iht. manuskriptet (sættefejl), sikrer altså værkets udgivelse i "betryggende form", i den forstand Martinus fandt betryggende.

2.6 De seneste genudgivelser er tættest på originalen

Når bøgerne genudgives, benyttes som udgangspunkt teksten fra den seneste udgave i Martinus' tid, idet Martinus sammen med sine medarbejdere løbende har indført rettelser i bøgerne siden førsteudgaven. Desuden gennemgår sproggruppen forskellene mellem originalmanuskriptet (hvis det findes) og førsteudgaven, så eventuelle sættefejl opdages og korrigeres (fx har vi opdaget, at hele linjer er faldet ud i sætteprocessen). Det sikrer, at tilfældigheder i datidens mere omstændelige sætte- og korrekturproces ikke påvirker indholdet i bøgerne.

De nye udgaver afspejler altså i højere grad end nogensinde det, man kan kalde det autentiske værk, idet de bevarer Martinus' egne rettelser og eliminerer sættefejlene. Herudover rettes kun stavefejl og andre oplagte småfejl og forglemmelser (fx manglende slutanførselstegn, mellemrum og bindestreg). Der er desuden foretaget den omtalte retskrivningsopdatering. Alle rettelser er dokumenteret på offentliggjorte rettelleslister. Se evt. også sproggruppens "Orientering om udgivelse af Martinus' værk".

2.7 Opsummering

Der er ikke belæg for dine påstande imod MIs udgivelsespolitik.

Det er MIs opgave at publicere Martinus' værk på en måde, der bedst muligt lever op til Martinus' bestemmelser og intentioner ud fra gavebrevet, fundatsen, rådsprotokoller samt Martinus' udtalelser. MI genudgiver teksten, så den afspejler det autentiske værk bedst muligt – og bedre end nogen sinde. Genudgivelserne er retskrivningsopdaterede, hvilket Martinus selv viste vejen for bl.a. ved sin genudgivelse af *Bisættelse* fra 1951.

MIs udgivelsespolitik sikrer således, at Martinus' bestemmelser for sit værk bliver respekteret.

3. Faktuelle fejl

Du mener, at rådet, mere end 35 år efter at Martinus forlod det fysiske plan, endnu ikke har forstået sin opgave (s.4). En alvorlig anklage at fremføre uden nærmere personligt kendskab til MIs ledelsesopgaver og de fleste af de mennesker, du åbent kritiserer. Kritikken viser sig også at rumme mange løse formodninger og påstande, der tilsammen tegner et skævt og negativt billede af MI og rådet.

Du siger fx, at *Den erfaringsoverførsel* [fra rådmedlemmer på Martinus' tid til de nye], som skulle have fundet sted, er aldrig sket på nogen fundamental eller systematisk måde (s.6). Martinus ønskede ganske rigtigt, at de rådsmedlemmer, han selv havde udpeget, blev siddende, så længe de ville, så de kunne formidle den indsigt, de havde fået fra det personlige samarbejde med ham til nye rådsmedlemmer, men han har aldrig givet udtryk for, at der skulle ske en "systematisk erfaringsoverførsel". Erfaringsoverførslen, som jo er et centralt aspekt for rådsmedlemmerne, er foregået helt naturligt via samarbejdet mellem nye og gamle rådsmedlemmer og har udmøntet sig i konkrete arbejdsprocedurer i rådet. Desuden er bogen *Samarbejdsstrukturen*, der er en vigtig basis både for rådet og MI/MC i øvrigt, færdiggjort af de rådsmedlemmer, Martinus selv udpegede. Denne bog, Martinus' udtalelser på bestyrelsesmøder, bestyrelsesprotokollen (dvs. beslutninger), Martinus' brevkorrespondancer, MIs fundats og love samt ikke mindst Martinus' kosmiske analyser bruger rådet naturligvis i høj grad i sit arbejde. Alt i alt en meget omfattende erfaringsoverførsel fra Martinus' tid til idag.

Herudover fremsætter du en række forkerte påstande, fx:

1: [De] *fundamentale bestemmelser vedrørende Sagens ledelse har endnu ikke været officielt offentliggjort* (s.3). Det er ikke korrekt – bogen *Samarbejdsstrukturen*, fundatsen, 1982-lovene m.m. indeholder netop disse bestemmelser.

2: *Efter eget valg udtrådte [NN] af rådet i 1986, fordi han ikke kunne leve med, at rådets arbejdsmetoder var i strid med strukturen.* (s.27) Heller ikke korrekt – NN har ikke anført sådanne begrundelser i sit brev til rådet, hvori NN meddeler sin beslutning, og desuden var arbejdet med at udforme strukturen slet ikke afsluttet ved NNs udtræden.

3: *Problemet opstår først i det øjeblik, hvor rådet, sådan som vi ser det i rådets notat, frasiger sig forpligtelsen til ubetinget at følge analyserne.* Det er ikke en korrekt fremlæggelse, rådet har naturligvis ikke – hverken i dette notat eller andre steder – frasagt sig forpligtelsen til at arbejde efter analyserne. Vi skrev endda personligt til dig i mail fra december 2016: *Vedr. Martinus' retningslinjer for rådets/MIs arbejde er vi enige med dig i, at [analyserne] ubetinget skal følges, men vi bemærker, at Martinus ikke formulerede entydige retningslinjer i alle Sagens forhold og derfor overlod en del beslutninger til rådet.* Denne problematik har vi desuden grundigt uddybet netop i notatet, du kommenterer.

4. Udeladelser og citering ude af kontekst

Du kommenterer vores notat om retsforfølgelse, men undgår en væsentlig pointe i dette, nemlig at Martinus selv var involveret i retssager og ved flere lejligheder mente, at en sag bedst måtte afgøres ved dom eller forlig i retten. Det siger dog ellers noget om Martinus' holdning til retsforfølgelse.

Du mener, at *Martinus' bestemmelser og rådets opfattelse af disse bestemmelser ikke er i overensstemmelse med hinanden* (s.4), og at rådet benytter en *manipulerende og usand argumentationsform* (s.15). Samtidig "dokumenterer" du disse påstande ved løselig omgang med citater, nogle udelader du,

andre bruger du ude af kontekst. Tendensen gør sig gældende flere steder, fx når der angiveligt skulle være *uprøvede muligheder for en fredelig løsning* (s.19).

Når du fx siger, at *Rådet kunne have valgt at udgive Det Tredie Testamente i originaludgaven, for dermed ville der ikke længere være behov for at udgive værket på privat initiativ*, så er det en fordrejning af forløbet. I 2009-10 valgte MIs senere modpart i retssagen – uden varsel, uden forespørgsel, uden henvendelse og uden forklaring – at udgive deres piratkopier. Og først da de *efter mange henstillinger* blev sagsøgt herfor, forklarede de, at det var for at tilgængeliggøre *det uændrede kildemateriale*, som skulle være *en hellig tekst*. (Senere har en af de sagsøgte dementeret begrundelsen ved på facebook 20.1.2016 at indrømme, at *det religiøse moment kommer ind i billedet af rent juridiske grunde*.)

Hvilken interesse skulle MI i øvrigt have i ikke at gøre alt for at finde fredelige løsninger? Hvis nogen tror, at MI finder behag i at bruge store resurser på kedelige retstvister, er det en meget stor misforståelse! Vi har ovenikøbet beskrevet vores forudgående omfattende men forgæves indsats i andre notater, som du i øvrigt refererer til i dine kildehenvisninger. Heraf fremgår også klart, hvorfor samtlige de "løsninger", du foreslår, ikke er realistiske.

5. Eksempel på forkert brug af Martinus-citat

Allerede på forsiden af din skrivelse kommer du til at misforstå eller misbruge Martinus' udsagn, når du under deloverskriften *Svar på rådets notat den 7. juli 2017* indsætter citatet:

Vi skal ikke beskyttes ved love eller noget. Vi har beskyttelsen i, at det bliver lavet rigtigt, – og at hver laver sine ting rigtigt. Den, der ikke laver sine ting rigtigt, – så må vi lade ham gå. Hvis han vil til at lave om på det, så må han gå. Den magt må bestyrelsen jo have. Reglerne er jo efter mine analyser. (bestyrelsesmøde 21.5.1974)

Du ønsker med din skrivelse at dokumentere, at den aktuelle retsforfølgelse er imod Martinus' vilje. Udsagnet *Vi skal ikke beskyttes ved love eller noget* henviser imidlertid (jf. senere i udtalelsen, som du kun viser noget af) til helt andre forhold end retlige beskyttelseshensyn, nemlig at Martinus ikke ønskede "fagforeningslove" (overenskomst) eller interne love for medarbejdere, men ønskede, at rådet skulle have beføjelser til at kunne lade medarbejdere gå, hvis de *ikke laver sine ting rigtigt*. (For god ordens skyld har vi medtaget hele det relevante udsnit af Martinus' udtalelse som slutnote.¹)

Citatet er altså ikke relevant for spørgsmålet om, hvorvidt MI bør beskytte sin ophavsret via retssystemet. Og ej heller for din vidtløftige konklusion om, at rådet bør gå, fordi det *ikke ønsker eller magter at lede Sagen i overensstemmelse* [med] *de kosmiske analyser* (s.24), fordi vi ikke retter ind efter *dine teorier* om udgivelsespolitik og retsforfølgelse. Citatet handler derimod alene om rådets beføjelser overfor MIs egne *medarbejdere*.

6. Båndafskrifterne er kun til internt brug og til rådets dokumentation

Vi skal i øvrigt bemærke, at de fleste af dine Martinus-citater er hentet fra fortrolige båndafskrifter af drøftelser (ikke beslutninger) under formøderne til bestyrelsesmøderne, og hverken disse udtalelser eller endda de beslutninger, de umiddelbart har medført, kan bruges som udtryk for Martinus' *endelige* ønsker og vilje. Martinus sagde fx: *de bestemmelser, vi sidder her og bestemmer* [på bestyrelsesmøderne], – *de skal laves om, når vi får tilrettelagt den rigtige struktur. Så er der meget, der skal laves om*. (bestyrelsesmøde 30.4.1974)

Afskrifterne er kun til internt brug herunder til rådets dokumentation af Martinus' udtalelser fx i bogen *Samarbejdsstrukturen*. Afskrifterne indeholder personfølsomme oplysninger og udtalelser, der ikke egner sig til offentliggørelse. Ikke desto mindre er de blevet offentliggjort i sin helhed uden MIs tilladelse – og imod Martinus' ønsker.

7. Rådets forhold til kritik

Du anklager rådet for at afvise saglige henvendelser og konstruktiv kritik. Det gør vi ikke, men sandt er det, at vi ind imellem kan afbryde en "dialog", hvis de synspunkter og den retorik, henvendelserne udtrykker, befinder sig så langt fra Sagens' ånd og en lødig og konstruktiv meningsudveksling, at vi ser muligheden for et positivt udbytte af dialogen som udelukket.

Vi *har*, ligesom Martinus selv gjorde det, løbende responderet personligt på diverse kritiske henvendelser og har benyttet de forslag, vi har fundet gavnlige, ligesom vi har svaret med notater på MIs hjemmeside, når emnerne har haft generel interesse.

Du skriver, at: *Indlejret i rådets redegørelse findes et glødende 17-punkts anklageskrift mod de mennesker, der på eget initiativ – til kostpris og uden profit – har udgivet Det Tredie Testamente i den originale udgave [...] sikkert er det, at Martinus aldrig selv ville udsende en sådan "bandbulle" mod sine opponenter. Også på det punkt er rådet ude af kontakt med Sagen.*

I virkeligheden er det dog hverken en bandbulle eller et anklageskrift, men en række relevante spørgsmål til, hvorvidt de sagsøgte handlinger kan siges at være i Martinus' ånd.

De 17 spørgsmål er i tråd med Martinus' lejlighedsvis svar til kritikere af Sagen. Se evt. disse breve fra Martinus til en kritiker og bemærk, hvordan han skærper formuleringen i det sidste ([brev1](#), [brev2](#), [brev3](#), [brev4](#)). Som det fremgår, lagde Martinus ikke altid fingrene imellem, når han adresserede kritik. Og kritikken, som han i disse breve påtaler, minder i høj grad om den kritik, vi i denne tid møder (om end den dengang dog var noget mere afdæmpet, konkret og høflig).

8. Sammenfatning og overvejelser

Du tegner et billede af rådet som inkompetent, utroværdigt, ukærligt osv. samt af vores notater som usande og manipulerende, men dine beskyldninger er meget subjektive og savner retmæssigt grundlag. De holder ikke for den, der er inde i Sagens arbejde og historik.

Du kalder påstanden om, at MI ændrer (forfalsker) Martinus' værk for *stridens kerne* (s.18), men din kritik stikker i så mange retninger, at "kernen" måske snarere er at stille rådet i et dårligt lys?

Din motivation skal vi ikke gøre os til dommer over. Men tankevækkende er det, at konklusionen på din (og andres) mistænkeliggørelse af rådet er, at rådet ligefrem skal *trække sig*, samtidig med at personer fra kritikerkredsen via de sagsøgte advokat den 27.1.2017 meddeler Erhvervsstyrelsen, at de gerne bistår med at identificere *egnede kandidater til bestyrelsen for Fonden Martinus Åndsvidenskabelige Institut og har for dette tilfældes skyld udarbejdet en liste med 7 egnede kandidater, hvilke forudgående har tilkendegivet en interesse i og givet et tilsagn om at ville indtræde som suppleant og/eller medlem af bestyrelsen for Fonden Martinus Åndsvidenskabelige Institut.*

9. Afslutningsvis

Vi ved, at du har udført åndsvidenskabelig undervisning og artikelskrivning og som nævnt selv var med i MIs retskrivningsarbejde, og vi er taknemlige for den del af din indsats, der har gavnet Martinus' sag. Vi vil også gerne slå fast, at vi naturligvis ikke nærer personlig antipati mod dig, ligesom vi respekterer, at enhver skal have lov til at ytre sin mening. Vi vil dog opfordre til, at det sker på en saglig og sober måde, jf. også vores nylige notat, Kritik må være kærlig.

¹ **Martinus' udtalelse om beskyttelse ved love (det af dig citerede er fremhævet og understreget):** "Men det er bare den gamle vane. Nu kan vi jo ikke regne med dem, vi har i øjeblikket. Det bliver jo andre mennesker... de bliver jo ikke gamle i gårde. Men husk på, at når der kommer nye mennesker, -de bliver jo ærbødige for sagen. Og de får det i forvejen lært, - de kan læse det i bogen. De kan se, at de kan ikke gøre vrøvl. Er de misforstående, så kan de jo komme og spørge, om det kan laves om, eller de vil have det anderledes. Så kan bestyrelsen tage stilling til, om det kan lade sig gøre. Hvis man så siger til dem, at det kan ikke lade sig gøre. "Nå, men så går vi". Nå, men så må de da gå... hvis deres fordringer er alt for.. Hvis ikke vi kommer bort fra det her... så skal vi stadigvæk holde vore medarbejdere i en spændetrøje. Det er det, alle forretninger gør idag. Ja, det vil altså sige, nu begynder dem i spændetrøjen at sprænge den. Men det er ikke uden kamp og skrig og skrål. Men jeg går ud fra, at de er allesammen interesseret i, at verden skal laves om i den moral. Det er derfor, de er samlet. Det er det, den sag skal lave. Vil de være med til det, så må de jo selv præstere også, at være i kontakt med det liv. Så derfor mener jeg, at det kan udmærket skrives op. Jo, jeg føler jo, at det må være sådan, for det er rigtig nok - det er nemt nok at lave noget med love og ting, og værsgo - det skal alle... men det skal vi jo ikke. Vi skal ikke beskyttes ved love eller noget. Vi har beskyttelsen i, at det bliver lavet rigtigt, - og at hver laver sine ting rigtigt. Den, der ikke laver sine ting rigtigt, -- så må vi lade ham gå. Hvis han vil til at lave om på det, så må han jo gå. Den magt må bestyrelsen jo have. Reglerne er jo efter mine analyser, og der gælder det jo, at man skal tilgive, ikke blot syv gange, men halvfjerdsindstyve... det kan godt være, at det ser svært ud. Men man må i al fald søge at leve noget i den retning. Det er jo de ting, der bliver vores love. Medens andre har fagforeningslove og sådan noget. Derfor skal vores blive en meget mere blid bevægelse, som vil brede sig til... da der ikke er medlemskort, ja, så bliver der flere og flere tilhængere. Til sidst gennemsyrrer den hele menneskeheden"